

สรุปข้อค้นพบจากการเก็บตัวอย่างสัตว์ทะเลหน้าดิน

บริเวณโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกในโครงการแลนด์บริดจ์ ระนอง - ชุมพร

กรีนพีซ ประเทศไทย มูลนิธิภาคใต้สีเขียว กลุ่ม Beach For Life มูลนิธินิติธรรมสิ่งแวดล้อม (EnLAW) ร่วมกับ นักวิจัยทางทะเล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ นำโดย อาจารย์ศักดิ์อนันต์ ปลาทอง ดำเนินการเก็บตัวอย่างสัตว์ทะเลหน้าดินในพื้นที่ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกในโครงการแลนด์บริดจ์ ระนอง - ชุมพร

การเก็บตัวอย่างดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการทำกระบวนการวิทยาศาสตร์พลเมือง ซึ่งดำเนินการเมื่อเดือน พฤศจิกายน 2568 ครอบคลุมพื้นที่บริเวณพื้นที่ที่ตั้งของโครงการท่าเรือน้ำลึกแลนด์บริดจ์ ระนอง - ชุมพร รวมถึงบริเวณดอนตาแพ้ว ในจังหวัดระนอง แม้ว่าบริเวณ ดอนตาแพ้ว จะอยู่นอกขอบเขตการจัดทำรายงาน EHIA ของโครงการฯ แต่เป็นพื้นที่สำคัญต่อวิถีชีวิตและการทำประมงพื้นบ้านของชุมชนในจังหวัดระนอง

การสำรวจครั้งนี้ เก็บตัวอย่างสัตว์ทะเลหน้าดินใน 2 พื้นที่หลัก ได้แก่ บริเวณโครงการพัฒนาท่าเรือระนองแห่งใหม่ หรือแหลมอ่าวอ่าง อำเภอเมืองระนอง จังหวัดระนอง และบริเวณท่าเรือแหลมรั้ว อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร โดยดำเนินการระหว่างวันที่ 10-13 พฤศจิกายน 2568 ซึ่งทีมสำรวจได้ร่วมกันสำรวจและเก็บตัวอย่างบริเวณแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง จำนวน 5 สถานี บริเวณดอนตาแพ้ว อ่าวอ่างจังหวัดระนอง จำนวน 5 สถานี และบริเวณแหลมรั้ว จังหวัดชุมพร จำนวน 5 สถานี โดยแต่ละสถานีเก็บตัวอย่างซ้ำ 3 ครั้ง เพื่อให้ข้อมูลมีความน่าเชื่อถือมากขึ้น

ผลการสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดิน

ผลการสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดินในพื้นที่ศึกษา พบว่าแต่ละพื้นที่มีระดับความหลากหลายและความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินแตกต่างกัน โดยพื้นที่ฝั่งระนองมีความหลากหลายและความหนาแน่นสูงกว่าพื้นที่ฝั่งชุมพร แต่ทั้งสองพื้นที่ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์เหมาะสมต่อการอยู่อาศัยของสัตว์หน้าดิน

แหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง

บริเวณแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง พบสัตว์ทะเลหน้าดินทั้งหมด 9 ไฟลัม (Phylum) รวม 295 ชนิด มีความหนาแน่นเฉลี่ย 1,685 ตัวต่อตารางเมตร โดยกลุ่มที่พบมากที่สุดคือ หนอนปล้อง (Annelida) ซึ่งพบความหลากหลายถึง 154 ชนิด รองลงมา คือ สัตว์ที่มีข้อปล้อง (Arthropoda) 92 ชนิด มอลลัส (Mollusca) 31 ชนิด นอกจากนี้ยังพบหนอนถั่ว (Sipuncula) 8 ชนิด สัตว์ผิวหนาม (Echinodermata) 4 ชนิด หนอนสายพาน 3 ชนิด ไนดาเรีย ไส้เดือนตัวกลมทะเล หนอนชอน และเฮมิคอร์ดาตา กลุ่มละ 1 ชนิด

บริเวณแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกระนองแห่งใหม่ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการแลนด์บริดจ์ ระนอง-ชุมพร พื้นที่นี้จึงมีความสำคัญโดยตรงต่อการประเมินผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะผลกระทบต่อระบบนิเวศชายฝั่ง พื้นที่ทะเล และสัตว์หน้าดินที่เป็นฐานของห่วงโซ่อาหารทะเล

ดอนตาแพ้ว อ่าวอ่าง จังหวัดระนอง

บริเวณ ดอนตาแพ้ว จังหวัดระนองเป็นพื้นที่ที่พบสัตว์ทะเลหน้าดินหลากหลายและหนาแน่นที่สุดในการสำรวจครั้งนี้ โดยพบสัตว์หน้าดินทั้งหมด 10 ไฟลัม (Phylum) รวม 333 ชนิด และมีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 2,077 ตัวต่อตารางเมตร ข้อมูลนี้สะท้อนว่าดอนตาแพ้วเป็นพื้นที่ชายฝั่งที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง และเป็นถิ่นอาศัยสำคัญของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กที่เป็นฐานของห่วงโซ่อาหารทะเล

กลุ่มที่พบมากที่สุดคือ หนอนปล้อง (Annelida) จำนวน 174 ชนิด รองลงมาคือ สัตว์ที่มีข้อปล้อง (Arthropoda) 80 ชนิด และ มอลลัสหรือกลุ่มหอย (Mollusca) 50 ชนิด นอกจากนี้ยังพบสัตว์ผิวหนาม 15 ชนิด หนอนถั่ว 7 ชนิด หนอนสายพาน 3 ชนิด รวมถึงไนดาเรีย ไส้เดือนตัวกลมทะเล หนอนชอน และเฮมิคอร์ดาตา กลุ่มละ 1 ชนิด

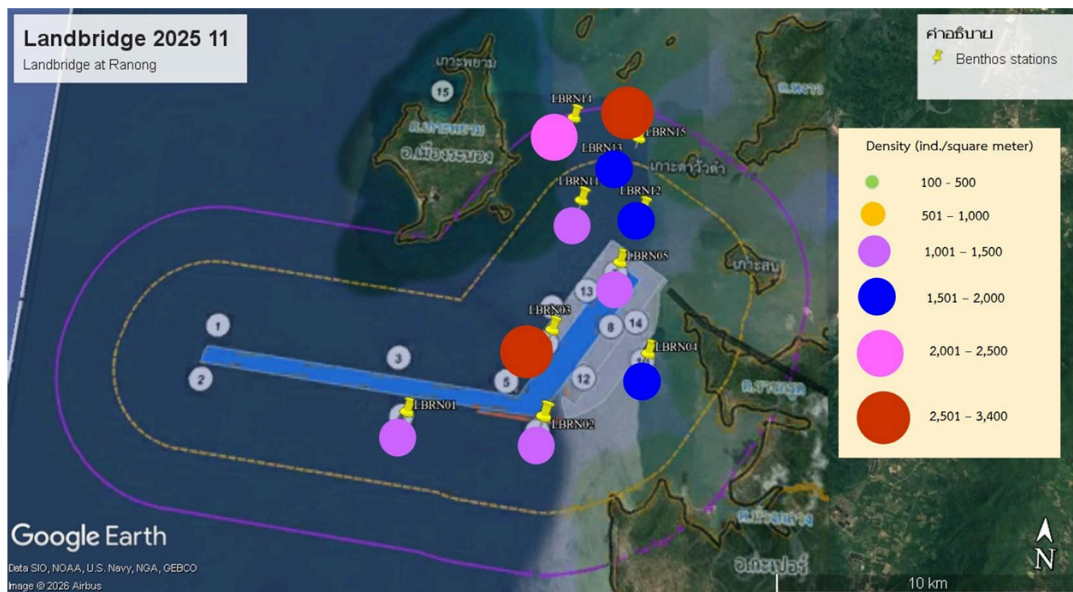
ถึงแม้ว่าดอนตาแพ้วจะอยู่นอกขอบเขตการจัดทำรายงาน EHIA ของโครงการแลนด์บริดจ์ แต่พื้นที่นี้เป็นแหล่งทำมาหากินสำคัญของชุมชนประมงพื้นบ้าน และเป็นพื้นที่ที่ชุมชนรู้จักกันว่าเป็นแหล่งสัตว์น้ำอุดมสมบูรณ์กลางทะเลระนอง การสำรวจสัตว์หน้าดินในพื้นที่นี้จึงช่วยสะท้อนให้เห็นว่า พื้นที่ที่อาจถูกมองข้ามในการประเมินผลกระทบ อาจมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบนิเวศชายฝั่ง ห่วงโซ่อาหารทะเล และวิถีชีวิตของชุมชนประมงพื้นบ้าน

ภาพรวมพื้นที่จังหวัดระนอง

การสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดินในพื้นที่จังหวัดระนอง ซึ่งครอบคลุมพื้นที่บริเวณแหลมอ่าวอ่าง และตอนตาแพ้ว พบสัตว์ทะเลหน้าดินทั้งหมด 10 ไฟลัม (Phylum) รวม 447 ชนิด และมีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 1884 ตัวต่อตารางเมตร กลุ่มที่พบมากที่สุดคือ หนอนปล้อง (Annelida) จำนวน 217 ชนิด รองลงมาคือ สัตว์ที่มีข้อปล้อง (Arthropoda) 136 ชนิด และ มอลลัสหรือกลุ่มหอย (Mollusca) 64 ชนิด

ระบบนิเวศชายฝั่งจังหวัดระนอง ที่มีพื้นที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ป่าชายเลนผืนใหญ่ของประเทศไทย บริเวณพื้นที่สงวนชีวมณฑลระนอง (Ranong Biosphere Reserve) ถือเป็นหนึ่งในระบบนิเวศป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังนั้น บริเวณชายฝั่งของจังหวัดระนองมีความอุดมสมบูรณ์ เนื่องจากได้รับธาตุอาหารจากพื้นที่ป่าชายเลนซึ่งเป็นที่สะสมของซากพืชซากสัตว์มากมาย ส่งผลให้พบสัตว์หน้าดินพื้นทะเลกลุ่มหนอนปล้อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่กินอินทรีย์สาร ซากพืชซากสัตว์เป็นกลุ่มเด่น โดยหนอนปล้องจะกลายเป็นเหยื่อของผู้ล่า เช่น ปู กุ้ง ปลา และกลุ่มหนอนปล้องที่กินสัตว์เป็นอาหาร (ผู้ล่า) เมื่อระบบนิเวศมีปริมาณสัตว์ขุดขุม ส่งผลให้มีสัตว์เข้ามาอยู่อาศัยจำนวนมาก กลายเป็นระบบนิเวศที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีความเกื้อหนุนกันของสิ่งมีชีวิตแต่ละชนิดในระบบนิเวศชายฝั่ง

แผนที่แสดงจุดสำรวจบริเวณพื้นที่ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกภายใต้โครงการแลนด์บริดจ์ฝั่งอ่าวอ่าง จ.ระนอง และบริเวณตอนตาแพ้ว

บริเวณท่าเรือแหลมรี อำเภอลังสวน จังหวัดชุมพร

บริเวณท่าเรือแหลมรี อำเภอลังสวน จังหวัดชุมพร เป็นพื้นที่เป้าหมายของโครงการแลนด์บริดจ์ฝั่งอ่าวไทย จากการสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดินพบสัตว์หน้าดินทั้งหมด 8 ไฟลัม รวม 107 ชนิด และมีความหนาแน่นเฉลี่ยประมาณ 350 ตัวต่อตารางเมตร แม้จำนวนชนิดและความหนาแน่นจะน้อยกว่าพื้นที่ฝั่งระนอง แต่ผลสำรวจยังสะท้อนว่าพื้นทะเลบริเวณแหลมรีมีสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กอาศัยอยู่ และมีบทบาทต่อระบบนิเวศชายฝั่ง

กลุ่มที่พบมากที่สุดคือ หนอนปล้อง (Annelida) จำนวน 54 ชนิด รองลงมาคือ สัตว์ที่มีข้อปล้อง (Arthropoda) 25 ชนิด และ มอลลัสหรือกลุ่มหอย (Mollusca) 19 ชนิด นอกจากนี้ยังพบสัตว์ผิวหนาม 3 ชนิด หนอนสายพาน 2 ชนิด หนอนข้อ 2 ชนิด รวมถึงหนอนตัวแบนและเฮมิคอร์ดาตา กลุ่มละ 1 ชนิด

ในเชิงระบบนิเวศวิทยา ผลการสำรวจฝั่งชุมพร ยังชี้ว่าพื้นที่ส่วนใหญ่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ทะเลหน้าดินสูง โดยมีเพียง 1 สถานี จากทั้งหมด 5 สถานีที่มีความอุดมสมบูรณ์ของสัตว์ทะเลหน้าดินต่ำ ขณะที่สถานีอื่น ๆ มีค่าดัชนีความอุดมสมบูรณ์มากกว่า 4 ส่วนค่าดัชนีความหลากหลายอยู่ในช่วงระหว่าง 1.83 - 3.93 ซึ่งบ่งชี้ว่ากลุ่มสัตว์ทะเลหน้าดินมีความหลากหลายในระดับปานกลางถึงสูง สะท้อนว่าทะเลบริเวณแหลมรียังคงเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมต่อการอาศัยอยู่ของสัตว์ทะเลหน้าดิน

แผนที่แสดงจุดสำรวจบริเวณพื้นที่ก่อสร้างท่าเรือน้ำลึกภายใต้โครงการแลนด์บริดจ์ฝั่งแหลมรีว จ.ชุมพร

ข้อค้นพบเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่า พื้นที่แหลมอ่าวอ่าง ดอนตาแพ้ว และแหลมรีว ไม่ใช่พื้นที่ว่างเปล่าทางนิเวศวิทยา หากแต่เป็นถิ่นอาศัยของสิ่งมีชีวิตขนาดเล็กจำนวนมาก ซึ่งเป็นฐานของห่วงโซ่อาหารทะเลและความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศชายฝั่ง ดังนั้น การประเมินผลกระทบของโครงการแลนด์บริดจ์จึงควรพิจารณาความสำคัญของสัตว์หน้าดินและความเชื่อมโยงกับวิถีประมงพื้นบ้านอย่างรอบด้าน

ตารางเปรียบเทียบผลสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดิน แหลมอ่าวอ่าง จ.ระนอง ระหว่างร่างรายงาน EHIA และการสำรวจภาคประชาชน

ตารางด้านล่างแสดงการเปรียบเทียบข้อมูลสัตว์ทะเลหน้าดิน บริเวณแหลมอ่าวอ่าง จังหวัดระนอง ระหว่างข้อมูลที่ปรากฏในร่างรายงาน EHIA กับผลสำรวจโดยภาคประชาชนในพื้นที่ใกล้เคียงกัน แม้ข้อมูลทั้งสองชุดจะมีจำนวนสถานี วิธีเก็บตัวอย่าง และขอบเขตการสำรวจแตกต่างกัน จึงไม่ควรเปรียบเทียบจำนวนรวมแบบตรงไปตรงมา แต่ข้อมูลในตารางสะท้อนให้เห็นความแตกต่างอย่างชัดเจน โดยผลสำรวจภาคประชาชนพบจำนวนชนิดและความหนาแน่นของสัตว์หน้าดินสูงกว่าค่าที่ปรากฏในร่าง EHIA ในหลายจุดสำรวจ

ผลการสำรวจในร่าง EHIA					ผลการสำรวจโดยภาคประชาชน		
จุดสำรวจ	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		จุดสำรวจ	ครั้งที่ 1	
	จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย	จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย		จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย
สถานี 1	7	56	4	28			
สถานี 2	2	14	2	28			
สถานี 3	4	49	5	56			
สถานี 4	3	21	1	7	LBRN01	152	1,460

สถานี 5	4	35	4	35			
สถานี 6	5	42	2	21	LBRN02	113	1,410
สถานี 7	4	28	8	231	LBRN05	101	1,454
สถานี 8	2	35	4	70			
สถานี 9	1	21	7	91			
สถานี 10	5	56	3	28	LBRN04	107	1,513
สถานี 11 (พื้นที่ ถมทะเล 1)	4	56	5	56	LBRN03	123	2,587
สถานี 12 (พื้นที่ถมทะเล 2)	3	28	4	35			
สถานี 13 (พื้นที่ถมทะเล 3)	3	28	6	70			
สถานี 14 (พื้นที่ถมทะเล 4)	3	35	6	56			

ตารางเปรียบเทียบผลสำรวจสัตว์ทะเลหน้าดิน แหลมรีว จ.ชุมพร ระหว่างร่างรายงาน EHIA และการสำรวจภาคประชาชน

เนื่องจากข้อมูลจากร่าง EHIA และผลสำรวจภาคประชาชนมีจำนวนสถานี วิธีการเก็บตัวอย่าง ช่วงเวลา และขอบเขตพื้นที่สำรวจแตกต่างกัน จึงไม่ควรนำตัวเลขมาเปรียบเทียบกันแบบตรงไปตรงมา โดยเฉพาะการเปรียบเทียบจำนวนรวมของสัตว์หน้าดิน อย่างไรก็ตาม เมื่อนำข้อมูลในพื้นที่หรือจุดสำรวจที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันมาพิจารณา ตารางนี้ชี้ให้เห็นความแตกต่างที่ควรได้รับการตรวจสอบเพิ่มเติม

สำหรับพื้นที่แหลมรีว อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ข้อมูลในร่าง EHIA ระบุจำนวนชนิดของสัตว์หน้าดินในแต่ละสถานีส่วนใหญ่อยู่ในระดับหลักหน่วย ขณะที่ผลสำรวจภาคประชาชนในจุดที่อยู่บริเวณใกล้เคียงกันพบจำนวนชนิดและความหนาแน่นสูงกว่าในหลายจุด

ความแตกต่างดังกล่าวไม่ควรถูกใช้เพื่อสรุปแบบตายตัวว่าข้อมูลชุดใด “ถูก” หรือ “ผิด” แต่ควรถูกมองเป็นสัญญาณสำคัญว่า ข้อมูลด้านสัตว์หน้าดินในร่าง EHIA ควรได้รับการทบทวน ตรวจสอบ และสำรวจเพิ่มเติมอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะเมื่อสัตว์หน้าดินเป็นฐานของห่วงโซ่อาหารทะเล และเชื่อมโยงกับความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงชายฝั่ง

ผลการสำรวจในร่าง EHIA					ผลการสำรวจโดยภาคประชาชน		
จุดสำรวจ	ครั้งที่ 1		ครั้งที่ 2		จุดสำรวจ	ครั้งที่ 1	
	จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย (ตัวต่อ ตร.ม.)	จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย (ตัวต่อ ตร.ม.)		จำนวนชนิดสัตว์หน้าดิน	ความหนาแน่นเฉลี่ย (ตัวต่อ ตร.ม.)
สถานี 1	5	70	5	56			
สถานี 2	5	42	2	14	LBCP01	78	792

สถานี 3	3	28	4	49			
สถานี 4	1	7	1	7	LBCP02	32	179
สถานี 5	2	21	1	7	LBCP05	11	106
สถานี 6	4	91	1	14			
สถานี 7	4	140	1	7			
สถานี 8	4	77	3	56			
สถานี 9	6	56	3	28	LBCP04	24	357
สถานี 10	1	7	3	42			
สถานี 11 (พื้นที่ถมทะเล 1)	1	14	1	7			
สถานี 12 (พื้นที่ถมทะเล 2)	2	7	4	28			
สถานี 13 (พื้นที่ถมทะเล 3)	3	28	1	14			
สถานี 14 (จุดอ้างอิงตอนใต้ ของท่าเทียบเรือ)	4	49	3	35	LBCP03	27	314

ความสำคัญของแต่ละไฟล์ต่อระบบนิเวศที่พบในรายงานการสำรวจ

ไฟล์	ลักษณะและความสำคัญ
Cnidaria (ซีโนดาเรีย)	<p>กลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อาศัยอยู่ในน้ำทะเลเป็นส่วนใหญ่ ร่างกายมีสมมาตรแบบรัศมี (Radial symmetry) และมีเซลล์พิเศษที่ใช้สำหรับล่าเหยื่อและป้องกันตัวเรียกว่า "<u>ไนโดไซต์</u>" (Cnidocyte) หรือเซลล์เข็มพิษ</p> <p>สัตว์ในกลุ่ม Cnidaria <u>ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตหลากหลายรูปแบบ</u> เช่น แมงกะพรุน ไฮดรา ดอกไม้ทะเล และปะการัง</p> <p>ในหลายกรณี สัตว์ในกลุ่ม Cnidaria แสดง <u>ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันกับสิ่งมีชีวิตชนิดอื่น</u> เพื่อความอยู่รอด เช่น ความสัมพันธ์แบบพึ่งพาอาศัยกันระหว่างปะการังและสาหร่ายซูแซนเทลลา (zooxanthellae) โดยปะการังจะให้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยแก่สาหร่าย ในขณะที่ซูแซนเทลลาใช้การสังเคราะห์แสงเพื่อช่วยให้ปะการังกำจัดของเสียและได้รับสารอาหารที่จำเป็น</p>
Nematoda (นีมาโทดา)	<p>กลุ่มสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่เรียกกันทั่วไปว่า "<u>หนอนตัวกลม</u>" (Roundworms) หลายชนิดดำรงชีวิตอิสระและมีบทบาทสำคัญทางนิเวศวิทยาในฐานะผู้ย่อยสลายและผู้ล่าจุลินทรีย์ สามารถพบได้ตั้งแต่เขตน้ำขึ้นน้ำลงไปจนถึง</p>

	<p>ทะเลลึก อาศัยอยู่ในแหล่งที่อยู่อาศัยทางนิเวศวิทยาที่หลากหลาย กินแบคทีเรีย สาหร่าย และเศษซาก หรือทำหน้าที่เป็นผู้ล่าจุลินทรีย์อื่นๆ</p> <p>สัตว์ในกลุ่ม Mematoda มีความสำคัญต่อสุขภาพของสิ่งแวดล้อมทางทะเล โดยทำหน้าที่เป็น "วิศวกรที่มองไม่เห็น" (invisible engineers) ของพื้นมหาสมุทรด้วยการขับเคลื่อนกระบวนการทางนิเวศวิทยาที่สำคัญ หมุนเวียนสารอาหาร ย่อยสลายของเสีย และตรวจสอบมลพิษ</p>
<p>Nemertea (นีเมอร์เทีย)</p>	<p>กลุ่มของสิ่งมีชีวิตที่มีลำตัวอ่อนนุ่ม และหดตัวได้ รูปร่างคล้ายหนอน มีจุดเด่นคืออวัยวะพิเศษที่เรียกว่า "งวง" (proboscis) ซึ่งสามารถพ่นออกมาเพื่อจับอาหารหรือป้องกันตัวได้ สัตว์ในกลุ่มนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า "หนอนริบบิ้น" (Ribbon worm) พบได้ในแหล่งที่อยู่อาศัยในทะเลและปากแม่น้ำ มักออกหากินเมื่อได้รับสิ่งกระตุ้น โดยปกติคือสัญญาณทางเคมี</p>
<p>Sipuncula (ไซพันคูลา)</p>	<p>สัตว์ในกลุ่มนี้เป็นที่รู้จักกันทั่วไปว่า "หนอนถั่ว" เป็นกลุ่มของหนอนทะเลที่อาศัยอยู่ก้นทะเล มีสมมาตรแบบสองด้าน ไม่มีปล้อง ลักษณะลำตัวกลมยาวไม่มีขา ผิวไม่เรียบ เป็นร่องสันทั่วตัวคล้ายเปลือกถั่วลิสง มีประมาณ 150 ชนิดที่ยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งกระจายอยู่ในแหล่งที่อยู่อาศัยทางทะเลที่หลากหลายและในทุกระดับความลึก มีความสำคัญทางนิเวศวิทยา เช่น การก่อดินและการเสื่อมโทรมของแนวปะการัง ตลอดจนเป็นตัวบ่งชี้ทางนิเวศวิทยาสำหรับการเฝ้าระวังสิ่งแวดล้อม</p> <p>หนอนถั่วยังอยู่ในวัฒนธรรมอาหารของชาวเอเชียตะวันออก และเป็นแหล่งโปรตีนสูงอีกด้วย</p>
<p>Echiura (เอไคยูรา)</p>	<p>"ไฟลัม Echiura" ประกอบด้วยหนอนไม่มีปล้อง รูปร่างคล้ายไส้กรอก หรือ อวัยวะเพศชาย มีลักษณะเด่นคือมีงวงที่เคลื่อนไหวได้มากและยืดหดได้ (แต่ส่วนหัวไม่สามารถหดเข้าได้) ซึ่งใช้ในการหาอาหารทำให้พวกมันมีชื่อเรียกทั่วไปว่า "หนอนช้อน" (spoon worm) หนอนเหล่านี้อาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมน้ำทะเลหรือน้ำกร่อย กินตะกอนและเศษซากสัตว์ในท้องทะเล</p> <p>นักชีววิทยาตั้งชื่อเล่นให้สัตว์ในกลุ่มนี้ว่า "หนอนเจ้าของโรงแรมผู้ใจดี" (inkkeeper worm) เพราะมีนิสัยชอบขุดโพรงเปิดบ้านให้สิ่งมีชีวิตอื่นมาอาศัยร่วม เช่น ปูตัวเล็ก กุ้ง ปลาขนาดเล็ก ทำตัวเป็นเจ้าของที่ทุกใจดีทะเล</p>
<p>Annelida (แอนเนลิดา)</p>	<p>กลุ่มของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ประกอบด้วยสิ่งมีชีวิตหลากหลายชนิด ตั้งแต่ไส้เดือนดินไปจนถึงปลิง รวมทั้งหนอนปล้อง (Segmented worms) ลักษณะเด่นคือลำตัวกลมยาว แบ่งเป็นปล้อง ๆ มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศ ทั้งในฐานะผู้ย่อยสลาย ผู้ล่า และเหยื่อ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นตัวบ่งชี้สุขภาพของสิ่งแวดล้อม</p>
<p>Arthropoda (อาร์โทรพอด)</p>	<p>กลุ่มสัตว์ขาปล้อง ไฟลัมหลักของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่มีความหลากหลายและจำนวนมากที่สุดในโลก พบได้ทั้งบนบกและในน้ำ สัตว์ขาปล้องในทะเล ได้แก่ ปูม้า แมงมุมทะเล เพรียง กุ้ง ล็อบสเตอร์ เป็นต้น มีบทบาทสำคัญในระบบนิเวศทั่วโลก ช่วยหมุนเวียนสารอาหาร ผสมเกสร และย่อยสลาย สัตว์ขาปล้องยังเป็นผู้ย่อยสลายที่สำคัญ ช่วยย่อยสลายอินทรีย์วัตถุและนำสารอาหารกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งจำเป็นต่อการรักษาระบบนิเวศของดินให้มีสุขภาพดี สัตว์ขาปล้องยังมีนัยสำคัญทางเศรษฐกิจ</p>
<p>Echinodermata (เอไคโนเดอรัมาตา)</p>	<p>ไฟลัมของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่อาศัยอยู่ในทะเลทั้งหมด ได้ชื่อว่า "สัตว์ผิวหนาม" มีโครงร่างแข็งหุ้มร่างกายเป็นแผ่นหินปูน เคลื่อนที่ด้วยเท้าท่อ เช่น ดาวทะเล เม่นทะเล ปลิงทะเล ดาวเปราะ</p> <p>สิ่งมีชีวิตเหล่านี้ช่วยรักษาสมดุลของชุมชนใต้น้ำ ควบคุมการเจริญเติบโตของสาหร่าย และขับเคลื่อนการหมุนเวียนของสารอาหารผ่านกระบวนการกวนตะกอน และเป็นแหล่งอาหารที่สำคัญสำหรับนาก ปลา และนก ซึ่งมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่อาหารทางทะเล</p> <p>สัตว์ในกลุ่มนี้หลายชนิดกินพืชที่กินสาหร่ายและพืชชนิดอื่น ๆ การกินอาหารของพวกมันช่วยควบคุมประชากร</p>

	<p>สาหร่ายและรักษาสมดุลในระบบนิเวศชายฝั่ง เช่น ดาวทะเลสามารถควบคุมประชากรหอยแมลงภู่มะพร้าวและเพรียง ป้องกันไม่ให้พวกมันครอบครองพื้นที่น้ำขึ้นน้ำลง นอกจากนี้ สัตว์บางชนิดในกลุ่มนี้ โดยเฉพาะดาวทะเล เป็นผู้เก็บกินซากสัตว์ โดยกินอินทรีย์วัตถุที่เน่าเปื่อย พวกมันมีบทบาทสำคัญในการหมุนเวียนสารอาหารโดยการย่อยสลายและนำอินทรีย์วัตถุกลับมาใช้ใหม่ ซึ่งมีส่วนช่วยให้ระบบนิเวศโดยรวมมีสุขภาพดี</p> <p>สัตว์ทะเลในกลุ่มนี้บางชนิด เช่น เหยี่ยวทรายและดาวทะเลบางชนิด มีบทบาทในการทำให้ตะกอนคงตัวและหมุนเวียนสารอาหาร ทำให้เกิดการผสมและการเติมอากาศในตะกอน ช่วยลดการกัดเซาะของตะกอนและส่งเสริมการเจริญเติบโตของหญ้าทะเลและสิ่งมีชีวิตหน้าดินอื่น ๆ นอกจากนี้ สัตว์บางชนิดในกลุ่มนี้ยังทำหน้าที่กวนตะกอน โดยขุดรูและเคลื่อนที่ของพวกมันทำให้เกิดการกวนตะกอนโดยสิ่งมีชีวิต ซึ่งหมายถึงการผสมและการปรับเปลี่ยนชั้นตะกอน การกวนตะกอนโดยสิ่งมีชีวิตสามารถส่งผลกระทบต่อวัฏจักรของสารอาหาร การเติมออกซิเจนในตะกอน และการกระจายตัวของสิ่งมีชีวิตอื่นๆ ในระบบนิเวศ</p>
<p>Hemichordata (เอมิกอร์ดาดา)</p>	<p>ไฟลัมของสัตว์ทะเล ไม่มีกระดูกสันหลังที่มีลักษณะเป็นสมมาตรแบบสองข้าง ประกอบด้วย 2 ชั้น (Class) ที่มีวิถีชีวิตแตกต่างกัน ได้แก่ หนอนลูกโอ๊ก (Acorn worms) ที่อยู่โดดเดี่ยว และหนอนท่อ (Tube worms) ที่อยู่เป็นกลุ่มและเกาะติดอยู่กับที่</p> <p>สัตว์ในไฟลัมนี้ โดยเฉพาะหนอนโอ๊ก เป็นส่วนสำคัญของห่วงโซ่อาหารในทะเล พวกมันเป็นแหล่งอาหารของสัตว์ทะเลหลายชนิด เช่น ปลา กุ้ง และนก การเป็นแหล่งอาหารนี้ช่วยรักษาสุขภาพและความสมดุลของระบบนิเวศทางทะเลโดยรวม และเป็นตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อม เพราะมีความไวต่อการเปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเปลี่ยนแปลงคุณภาพน้ำ</p>
<p>Mollusca (มอลลัสกา)</p>	<p>กลุ่มของสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลังที่มี ลำตัวอ่อนนุ่ม เป็นกลุ่มสัตว์ที่มีความหลากหลายมากที่สุดอันดับ 2 รองจาก Arthropoda หรือสัตว์ขาปล้อง ประกอบด้วยหอย ปลาหมึก และหากชนิดต่างๆ โดยส่วนใหญ่มีเปลือกแข็งที่เป็นแคลเซียมคาร์บอเนตห่อหุ้มตัวเพื่อป้องกันตัวและค้ำจุนร่างกาย สามารถพบสัตว์กลุ่มนี้ได้ในทุกถิ่นที่อยู่อาศัย</p> <p>สัตว์ในกลุ่มนี้มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นแหล่งอาหารของมนุษย์ การผลิตไข่มุกและเปลือกหอย</p>

หมายเหตุ

ไฟลัม คือ ลำดับชั้นการจัดหมวดหมู่สิ่งมีชีวิตในทางชีววิทยา ใช้จัดกลุ่มสิ่งมีชีวิตที่มีโครงสร้างพื้นฐานและสายวิวัฒนาการร่วมกัน ตามหลักของอนุกรมวิธานริชาร์ด อี แบล็ควีลเดอร์ เป็นการจำแนกสัตว์ในชั้นสูงตั้งแต่ "อันดับ" ขึ้นไป ไม่มีความสัมพันธ์กับรูปร่าง หรือ ลักษณะของ "สกุล (Genus)" หรือ "ชนิด (Species)"